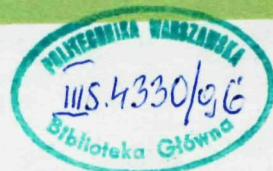

SYLWETKI PROFESORÓW POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

47 2

CZESŁAW ZAKASZEWSKI
(1886—1959)

Czesław Zakaszewski urodził się 19 VII 1886 r. w Warszawie. Po uzyskaniu w 1904 r. świadectwa dojrzałości w Państwowej Szkole Realnej pracował przez dwa lata na wsi jako nauczyciel prywatny. W latach 1906—1910 kształcił się w Szkole Mechaniczno-Technicznej H. Wawelberga i S. Rotwanda w Warszawie, będąc przez trzy lata asystentem prof. W. Biernackiego w szkolnej pracowni fizycznej. Następnie wyjechał do Francji, gdzie kontynuował studia na uniwersytecie w Lille, uzyskując w 1912 r. tytuł inżyniera elektryka.

Po powrocie do Warszawy w 1912 r. rozpoczął pracę zawodową w biurze melioracyjnym A. Poniakowskiego i E. Ostrowskiego (późniejsze Stołeczne Towarzystwo Budowlane i Melioracyjne), początkowo jako kierownik robót, a potem jako dyrektor techniczny. Pracując na tych stanowiskach do 1937 r., zrealizował wiele projektów z zakresu robót inżyniersko-wodnych, obejmujących m.in. regulację rzek, prace melioracyjne, budowę portu handlowego w Warszawie i basenu na Westerplatte w Gdańsku. W latach 1937—1939 był głównym inspektorem melioracji w Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych (z uprawnieniami dyrektora departamentu).

Od młodych lat Cz. Zakaszewski łączył z powołaniem pracę zawodową z działalnością pedagogiczną. Od 1915 r. wykładał meliorację i miernictwo na Kursach Przemysłowo-Rolniczych, prowadzonych pod egidą Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie, oraz na Wydziale Rolnym Towarzystwa Kursów Naukowych (późniejszej Wolnej Wszechnicy Polskiej). W latach 1927—1939 prowadził ćwiczenia i wykłady zlecone z zakresu melioracji rolnych na Wydziale Inżynierii Politechniki Warszawskiej (PW). Od 1930 r. aż do wybuchu wojny w 1939 r. prowadził też wykłady na Studium Rolniczym przy Uniwersytecie Poznańskim. Na podstawie pracy zawodowej Rada Wydziału Inżynierii PW przyznała mu w 1936 r. tytuł inżyniera hydrotechnika.

Prawie cały okres okupacji hitlerowskiej Cz. Zakaszewski spędził w Warszawie. Od października 1939 r. do marca 1940 r. pracował w Urzędzie Gospodarki Wodnej jako inżynier melioracyjny. Następnie aż do wybuchu powstania warszawskiego w 1944 r. uczył w średnich szkołach zawodowych, wykładając meliorację m.in. w Liceum Wodno-Melioracyjnym, Państwowej Szkole Mierniczej, Państwowej Szkole Budownictwa i w Liceum Rybackim. Ponadto opracowywał różne projekty wodne i melioracyjne oraz zajmował się pracą naukową (będący na ukończeniu „Podręcznik melioracji podstawowych” spłonął w czasie powstania). Ewakuowany po powstaniu do Sochaczewa, przebywał tam przez kilka miesięcy, pracując jako nauczyciel prywatny.

W marcu 1945 r. powrócił do Warszawy i wkrótce podjął na nowo działalność dydaktyczną i naukową w PW, najpierw na Wydziale Inżynierii, a od 1954 r. na Wydziale Geodezji i Kartografii. Od 1946 r. aż do śmierci kierował Katedrą Melioracji Rolnych, po-

czątkowo jako zastępca profesora, od 24 VII 1948 r. jako profesor nadzwyczajny, a od 27 VI 1957 r. jako profesor zwyczajny. Po śmierci prof. L. Staniewicza (1953 r.) sprawował jednocześnie opiekę nad Katedrą Gleboznawstwa.

Prof. Cz. Zakaszewski jest autorem kilku książek oraz wielu artykułów i publikacji zamieszczonych w prasie technicznej, m.in. na łamach *Gospodarki Wodnej*, *Inżynierii Rolnej*, *Przeglądu Melioracyjnego* i *Życia Gospodarczego*. W okresie międzywojennym opracował m.in. dwutomowy „Podręcznik melioracji rolnych” (t. I — 1931, t. II — 1935), przeznaczony dla słuchaczy średnich szkół zawodowych, a po wyzwoleniu przygotował na jego podstawie nowy, kilkakrotnie wznawiany, dwutomowy podręcznik dla studentów wyższych szkół rolniczych „Melioracje rolne” (t. I — 1948, t. II — 1954; wyd. 4 — 1964—1965), wyróżniający się wybitnymi walorami dydaktycznymi. Był też współautorem publikacji „Zagadnienie melioracji rolniczych w Polsce” (1938) oraz autorem broszury popularnonaukowej „Własną pracą” (1933), wydanej w serii tomików *Biblioteki Szkoły Powszechnej* w ramach cyklu „Praktyczne zastosowanie nauk”.

Równoległe z pracą naukowo-dydaktyczną na uczelni prof. Cz. Zakaszewski współpracował z wieloma instytucjami i urzędami państwowymi, przyczyniając się do opracowania podstaw gospodarki wodnej w Polsce Ludowej. Był m.in. radcą w Głównym Urzędzie Planowania Przestrzennego przy Ministerstwie Odbudowy (1945—1949), rzeczoznawcą w Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (1949—1956) oraz w Ministerstwie Żeglugi i Gospodarki Wodnej (od 1957), członkiem Państwowej Rady Ochrony Przyrody (od 1950), członkiem Komitetu Gospodarki Wodnej przy Polskiej Akademii Nauk (od 1952) i Rady Naukowo-technicznej przy Ministerstwie Rolnictwa. Pod jego kierunkiem opracowany został pierwszy bilans wodny dla Górnego Śląska oraz szereg instrukcji z zakresu formowania bilansów wodno-gospodarczych, które dały podstawę do zahamowania niewłaściwej lokalizacji wielu nowo projektowanych, wodochłonnych zakładów przemysłowych.

Prof. Cz. Zakaszewski był członkiem-korespondentem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego (od 1949) i członkiem honorowym Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych (od 1953). Zmarł 2 II 1959 r. w Warszawie i został pochowany na cmentarzu Powązkowskim (kwatery 248-II-1/2). Był odznaczony m.in. Złotym Krzyżem Zasługi (1938) i Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (1956).

Opracował Bogdan Gadomski